

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 10 STRAIPSNIO 7 DALIES PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1630

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. kovo 28 d. sprendimo Nr. SV-S-647 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ 10 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 10 straipsnio 7 dalies papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1630 (toliau – Įstatymo projektas) nesvarstyti, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, IV prioriteto 4.3 krypties 4.3.3 darbo 1 punktą „Įvertinus galimybę ir nustačius tikslumą, visos ar dalies darbdavio socialinio draudimo įmokos (įskaitant privalomojo sveikatos draudimo įmokas) perkėlimas darbuotojui, gyventojų pajamų mokesčio ir bendrajai pensijai finansuoti skirtos valstybinio socialinio draudimo įmokų dalies sujungimas“, 2018 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 491 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-902 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 4, 5, 6, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6, 14, 18, 21, 22, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 15, 19, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 2, 3, 6, 8, 13, 15 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6, 16, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35, 37, 38, 39, 39¹, 40, 41, 44, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir 51, 52, 53 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4, 9, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 5 ir 21 straipsnių

pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-888 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 14, 15, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo Nr. XI-681 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 2, 6, 7, 8 ir 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI¹ skyriumi įstatymo, Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 straipsnių pakeitimo ir 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-882 4 straipsnio pakeitimo ir 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo Nr. I-1151 41 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymo Nr. IX-1215 pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų ir Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaraciją pasirašiusių asmenų statuso įstatymo Nr. IX-1789 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Prezidento valstybinės rentos įstatymo Nr. X-980 3 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 3, 7, 9 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-949 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ Lietuvos Respublikos Seimui pateikė Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-2232, kuriuo, kaip ir Įstatymo projektu, siūloma tobulinti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą.

---

2. Jeigu būtų nuspręsta neatsižvelgti į šio nutarimo projekto 1 punkte pateiktą siūlymą, Lietuvos Respublikos Seimui siūlome:

2.1. Pritarti Įstatymo projekto nuostatai, kuria siūloma nustatyti, kad draudėjo valstybinio socialinio draudimo įmokos už tarnautojus ar darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ne visą darbo laiką, skaičiuojamos ir mokamos nuo nustatyto darbo užmokesčio, bet ne mažesnio kaip Vyriausybės nustatyta minimalioji mėnesinė alga, išskyrus atvejus, kai jie atitinkamą mėnesį augino neįgalius vaikus iki 18 metų. Atsižvelgiant į tai, kad būtų sunku nustatyti, kurie asmenys faktiškai augino neįgalų vaiką, siūlytina nurodytą išimtį taikyti tik asmenims, nurodytiems Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje, t. y.

asmenims, kurie slaugo namuose neįgalų asmenį, įskaitant ir neįgalų vaiką iki 18 metų, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis. Šie asmenys draudžiami pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu valstybės lėšomis, sumokant trūkstantį iki Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos sumos valstybinio socialinio draudimo įmokų sumą. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina išimtį taikyti visiems darbdaviams, įdarbinusiems asmenis, draudžiamus pensijų socialiniu draudimu valstybės lėšomis dėl jų socialinio statuso ypatybių pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnį ir negalinčius dirbti visą darbo dienos ar savaitės darbo laiką. Tokiu būdu būtų užtikrintas teisingas darbdavio ir valstybės finansinės naštos paskirstymas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta anksčiau, siūlytina Įstatymo projekto 5 punktą išdėstyti taip:

„5) dėl jų socialinio statuso ypatybių draudžiami pensijų socialiniu draudimu valstybės lėšomis pagal šio įstatymo 6 straipsnį.“

2.2. Nepritarti Įstatymo projekto nuostatai, kuria siūloma nustatyti, kad draudėjo valstybinio socialinio draudimo įmokos už tarnautojus ar darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį ne visą darbo laiką, skaičiuojamos ir mokamos nuo nustatyto darbo užmokesčio, bet ne mažesnio kaip Vyriausybės nustatyta minimalioji mėnesinė alga, išskyrus atvejus, kai jie atitinkamą mėnesį dirbo pagal darbo sutartį pelno nesiekiančioje organizacijoje, nes:

2.2.1. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalies tikslas yra mažinti šešėlinį darbo užmokestį, didinti socialines garantijas ne visą darbo dieną dirbantiems asmenims, gaunantiems darbo užmokestį, mažesnį kaip Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga. Pagal galiojančius įstatymus (Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą ir kt.), 1 metų tam tikros socialinio draudimo rūšies (pensijų, ligos ir kt.) stažas sukaupiamas, jeigu tos rūšies socialinio draudimo įmokos mokėtos nuo 12 Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų sumos. Jei už asmenis sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos nuo sumos, mažesnės kaip Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga, į asmens stažą įskaitomas proporcingai mažesnis tam tikros draudimo rūšies valstybinio socialinio draudimo stažas. Šiuo metu kas ketvirtas darbo rinkos dalyvis išeina į pensiją nesukaukęs būtinojo stažo, o tai lemia, kad jų pensija vidutiniškai perpus mažesnė nei tų, kurie sukaupia pensijai gauti būtiną stažą. Pritarus pateiktam siūlymui, padidėtų asmenų, kurie išeina į pensiją nesukaukę būtinojo stažo, skaičius. Išimtis, leidžianti už darbuotoją, ne vyresnį kaip 24 metų, mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo nustatyto darbo užmokesčio (nereikalaujant sumokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo minimaliosios mėnesinės algos), nustatyta siekiant padidinti jaunų asmenų užimtumą, darbo su studijomis suderinamumą ir atsižvelgiant į tai, kad jie iki išėjimo į pensiją galės sukaupti pensijai gauti būtiną stažą. Numačius išimtį, leidžiančią nemokėti valstybinio socialinio draudimo įmokų nuo minimaliosios mėnesinės algos vien pagal įmonės veiklos pobūdį, bet neatsižvelgiant į tai, kokio amžiaus asmenims tokia išimtis taikoma, teisiniu reguliavimu būtų sukurtos prielaidos nesukaupti būtinojo stažo pensijai gauti, nes ne pelno siekiančiose įmonėse dirba ne vien jauni, 24 metų nesukakę asmenys.

2.2.2. Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymus, yra rekomendavusi institucijoms, atsakingoms už 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonių administravimą, planuojant naujus kvietimus dalyvauti Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamuose projektuose (tiek nevyriausybinių organizacijų vykdomuose, tiek ir kituose), įvertinti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalies nuostatas, dėl padidėjusių išlaidų valstybiniam socialiniam draudimui perskirstyti projektui įgyvendinti būtinas išlaidas ir prireikus prašyti skirti papildomą finansavimą. Perskirsčius projektui įgyvendinti būtinas išlaidas ir, jei reikia, skyrus papildomą finansavimą, turėtų būti garantuotos lėšos papildomoms valstybinio socialinio draudimo įmokoms sumokėti, kaip to reikalauja Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalis.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras
Linas Kukuraitis

Teisės skyriaus
vedėja / vaduotoja
Milda Larcisaitė
2018-06-01

2018-06-01